

Het tweede leven der dingen DE RIJDENDE SCHATKAMER VAN MONIEK SPAANS

Gesierd met het opschrift 'Museum of Moving Art' staat er de eerste drie weken van juni in Amsterdam een schaftkeet als een 'Pipo de clown wagen', tussen het Stedelijk en het Van Gogh Museum. Het is het persoonlijk museum van Moniek Spaans, een schatkamer voor de schatkistjes die ze voornamelijk uit gevonden voorwerpen heeft samengesteld. Voor even is het Museumplein een compleet museum rijker.

Het souterrain van een voormalig schoolgebouw in Amsterdam Oud-West fungeert als het atelier van de kunstenaar Moniek Spaans (1961). Daar staan haar objecten startklaar om te worden overgebracht naar hun tijdelijk onderkomen in het rijdend museum.

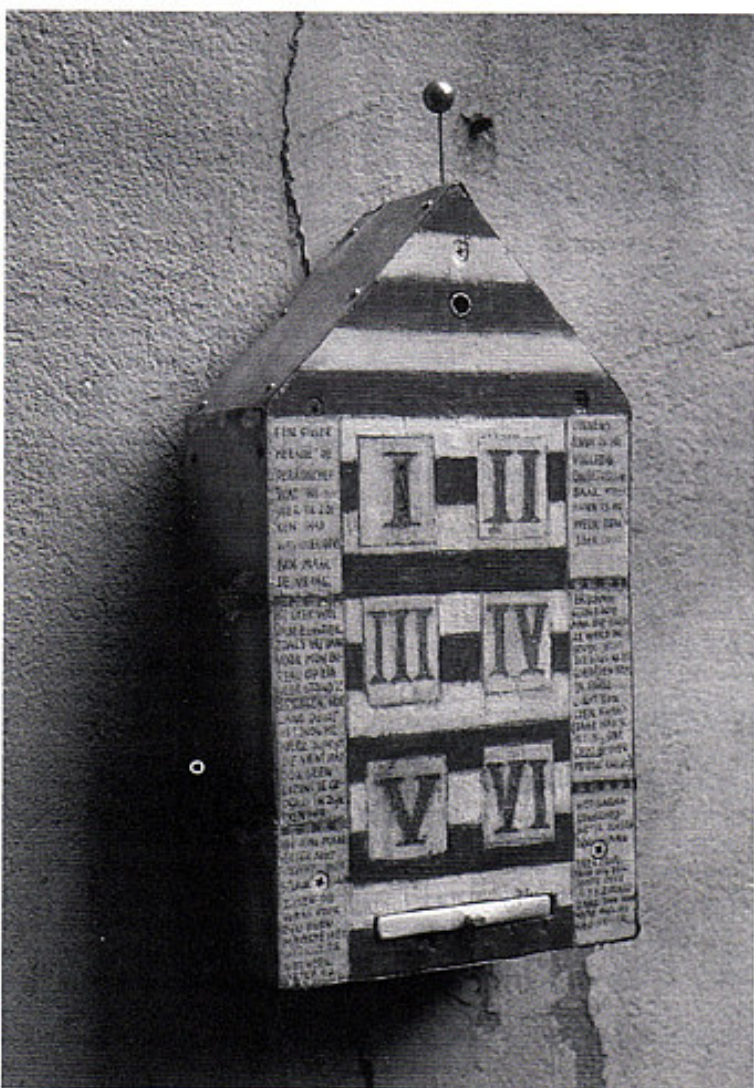
Het fenomeen 'museum' is oorspronkelijk voortgekomen uit de rareitienkabinetten van verzamelaars, die hun exotische objecten overal vandaan haalden. Met haar verzameling van gekke, geheimzinnige, grappige en ontroerende voorwerpen gaat Moniek Spaans dus eigenlijk terug in de geschiedenis.

'Ik heb altijd zo graag een museumdirecteur willen zijn', zegt zij, 'en dit is een geweldige kans. Ik kan alles inrichten zoals ik dat wil, zonder dat iemand zegt dat dat zo niet kan of niet mag.' In haar rijdend museum is zij niet alleen de directeur, maar ook de suppoost, de kaartjesverkoper en natuurlijk de kunstenaar.

Zo'n twintig objecten zullen er aan de wanden hangen. Ze zien eruit als kleine altaren uit zuidelijke landen, als huisjes met glanzende metalen daken, als sprookjesachtige paleizen en kastelen. Deze geheimzinnige schatkistjes, die hun inhoud nooit helemaal prijsgeven, zijn gemaakt van allerlei gevonden voorwerpen en materialen. Soms zijn ze dun beschilderd, afgeschuurd en weer beschilderd, zodat hun aangetaste gevels fresco-achtige kleuren hebben gekregen. De verwerkte

Moniek Spaans in haar atelier (foto: Aernout Hagen)

Moniek Spaans: Zonder titel, 1993, messing, hout en email, hoogte 36 cm

voorwerpen stammen vooral uit grootmoeders tijd, zoals een sierlijke pin van een schuifraam of een wit email plaatje met verticale streepjes waarmee de beweging van een slinger in een staande klok gecontroleerd kon worden. Ze herinneren aan een verleden tijd, maar zijn voor even gered van de vergankelijkheid. Het zijn voorwerpen die door anderen weggegooid zijn of die geen dienst meer mochten doen, omdat ze als ouderwets werden beoordeeld.

Spaans vindt haar stukken hout, metaal en voorwerpen op straat, op de rommelmarkt, op verlaten zolders en in lege pakhuizen. Ze zaagt, plakt, last en beschildert ze. Ze combineert en transformeert hen tot schitterende bouwsels die de fantasie prikkelen en doen denken aan verlaten steden in exotische oorden. De gevels zijn vaak voorzien van symbolen, cijfers, letters of complete teksten, die op geheimzinnige maar ook humoristische manier verwijzen naar verborgen schatten. Dat hoeven geen materiële zaken te zijn.

In 'House of Lost Chapters and other Short Stories' gaat het om een nimmer gepubliceerd detectiveverhaal. Soms kan er een luikje of een laadje open, waarachter een verrassing wacht. Alleen het prachtige toegangskaartje (met stempel en zegel) is al een bezoek aan dit rareitienkabinet waard. En hoe vaak komt het voor dat je persoonlijk door de museumdirecteur wordt rondgeleid?

Aernout Hagen

Het 'Museum of Moving Art' van Moniek Spaans staat van 1 t/m 21 juni op het Museumplein tussen het Stedelijk en het Van Gogh Museum in de Van de Veldestraat.

Open: woe. t/m zo. 13 tot 17 uur, ook tijdens de Eurotop. Toegang: f 2,50 kinderen onder de 12 gratis.